

3. Л. Осиленкер Требования к молодым специалистам на современном рынке труда // Инновации в образовании. - 2005. - №5. - С.41-50.
4. Слюсаренко Н.В. Развитие творческих способностей учнів 5-9 класів на уроках обслуживающей работы средствами игровой деятельности: Навчально-методический посібник. - Херсон, 2002. - 148 с.
5. Педагогическая энциклопедия. В 4-х томах. - М. : Советская энциклопедия, 1966. - Т.3. - 880 с.
6. Гончаренко С. Український педагогічний словник. - К. : Либідь, 1997-376с.
7. Ващенко Г. Загальні методи навчання : Підручник для педагогів. - Видання перше. – Київ : Українська видавнича Спілка, 1997.-441 с.
8. Панфилова А.П. Игротехнический менеджмент: Интерактивные технологии для обучения и организационного развития персонала: Уч. пособие. – СПб. : Знание, 2003.

У статті розглянуто різні підходи до визначення поняття гри, ігрова діяльність, ділова гра, визначено творчі можливості ігрових методів навчання, проаналізовано можливості їх використання для розвитку креативності майбутніх менеджерів, а також визначено організаційно-методичні та педагогічні умови застосування ігрових методів при підготовці майбутніх менеджерів.

Ключові слова: гра, ігрова діяльність, ділова гра, ігрові методи навчання, креативність менеджера

В статье рассмотрены разные подходы к определению понятия игра, игровая деятельность, деловая игра, определены творческие возможности игровых методов обучения, проанализирована возможность их использования для развития креативности будущих менеджеров, а также определены методические и педагогические условия использования игровых методов обучения при подготовке будущих менеджеров.

Ключевые слова: игра, игровая деятельность, деловая игра, игровые методы обучения, креативность менеджера.

The determinations of game concept, playing activity, business game are considered in the article, the creative possibilities of playing methods of study are determined, possibilities of their use for future managers creativity development are analyzed; organizational, methodical and pedagogical terms of playing methods application for future managers teaching are determined.

Keywords: game, playing activity, business game, playing methods of study, creativity of manager

УДК 378.147:004.9

В.В. Євтєєв
м. Вінниця, Україна

ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНО ОРІЄНТОВАНИХ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ КОМПЛЕКСІВ ЦИКЛУ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Постановка проблеми в загальному вигляді. Зростаючі вимоги до якості знань випускників ВНЗ є неминучим наслідком науково-технічного прогресу, в умовах якого не може залишатися незмінним навчальний процес. Науково-технічна революція поставила вимогу – підготовку фахівців нового покоління.

Криза стереотипів наукових парадигм і перехід до нового типу загальнолюдських цінностей, вплинули на появу нового погляду на цілі освіти і виховання сучасної молоді в умовах ВНЗ. Нині основним орієнтиром освіти стає формування мислячої творчої особистості, що має здатність саморозвитку і самореалізації. Окрім того, освіта має бути неперервною, тобто людина одержує її не раз і назавжди, а впродовж усього життя, коли навчання виступає як процес її постійної самоосвіти. Сучасному суспільству потрібна нова система навчання людини впродовж усього її життя. У процесі швидких змін інформаційного освітнього середовища (ІОС) люди повинні мати можливість час від часу здобувати нову освіту.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Створення комп'ютерно орієнтованих навчально-методичних комплексів циклу дисциплін професійної та практичної підготовки (далі в тексті будемо позначати КОНМК) є непростим технологічним і методичним завданням. Проте, індустрія комп'ютерно орієнтованих навчально-методичних матеріалів розвивається в силу їх затребуваності в сфері освіти.

Інформатизація системи освіти, пов'язана з розвитком єдиного інформаційного освітнього простору, виходить на рівень створення й ефективного впровадження навчальних інформаційних ресурсів. Під якими розуміють сукупність навчальних електронних матеріалів і засобів доступу до них, які забезпеченні методикою щодо їх використання в навчальному процесі. Застосування КОНМК дозволяє студентів одержати розширену інформацію з предмету, що вивчається, збільшити його освітній потенціал, забезпечити можливість одержання неперервної освіти.

Розв'язанню окремих питань використання засобів ІКТ у навчанні присвячені роботи вітчизняних і зарубіжних науковців: А. Ашерова, В. Безпалька, В. Бикова, І. Булах, Р. Гуревича, О. Довгялло, К. Доулінг, В. Заболотного, М. Жалдака, Ю. Жука, М. Кадемії, Г. Кедровича, В. Клочка, Г. Козлакової, К. Коліна, Л. Коношевського, В. Кухаренка, Ю. Машбиця, А. Орлова, Є. Полат, І. Роберт, В. Сумського та ін.

Використанню КОНМК у навчально-виховному процесі присвячено роботи М. Берулави, М. Кадемії, О. Коношевського, В. Кухаренка, В. Ледньова, Л. Шевченко.

Відзначаючи безперечну цінність проведених у цій галузі досліджень, варто наголосити, що в них недостатньо розглядаються питання реалізації, створення і використання КОНМК у педагогічних ВНЗ.

Аналіз педагогічної літератури [1; 3-10] присвяченої розробленню КОНМК з різних навчальних дисциплін, дав змогу зрозуміти, що зміст КОНМК, структура та функціональні можливості формуються залежно від змісту навчальної дисципліни, матеріали якої презентуватимуться в електронному вигляді. Спираючись на наукові дослідження [3-10] та власний досвід, ми дійшли висновку, що складові КОНМК універсальні, можуть бути різноманітними і сприяти проведенню занять та самостійній роботі студентів (СРС).

Серед чинників, які все більше впливають на розвиток системи формування професійних якостей фахівця в сучасних умовах, чільне місце посідає процес інформатизації системи освіти. ІКТ усе ширше використовуються як суспільний продукт, що забезпечує інтенсифікацію всіх сфер економіки, прискорення науково-технічного прогресу, розвиток педагогічної науки, демократизацію суспільства. З урахуванням цього постає необхідність детального розгляду питань інформатизації освіти та формування професійної компетенції педагогічних кадрів. За таких умов, як зазначає Н. Ничкало, потрібен новий підхід, згідно з яким освіта ХХІ ст. спрямовується на забезпечення неперервності в усіх ланках навчання, створення необхідних умов для доступу кожної людини до оволодіння новими знаннями, цінностями, відносинами, компетентностями і вміннями [11, с. 42]. Заклади освіти нині покликані виховувати особистість, яка здатна творчо мислити та приймати нестандартні рішення, здійснювати оброблення інформації [12].

Найефективнішою формою використання педагогічних програмних засобів у навчальному процесі, зазначають М. Жалдак, В. Лапінський, М. Шут [7] включення їх до складу КОНМК, тобто використання разом із супроводжуючими друкованими документами для викладача та студентів. Перехід до комп'ютерно орієнтованих технологій навчання, створення умов для їх розроблення, апробації і впровадження в навчально-виховний процес, раціональне поєднання з традиційними технологіями – складне педагогічне завдання, що потребує розв'язання цілого комплексу психологічних, педагогічних, навчально-методичних, технічних та інших проблем.

КОНМК, зазначає Г. Гордійчук, може містити такі елементи: електронні підручники, що включають теоретичний матеріал, глосарій, а також теми лабораторних і практичних робіт; плани лекційних і практичних занять; комп'ютерно-орієнтовані (віртуальні) лабораторні комплекси; конспекти-презентації лекцій; завдання до лабораторних робіт; навчальні завдання для СРС і вимоги до них; питання і завдання до підсумкової атестації; описи інформаційних засобів і технологій, необхідних для виконання навчальних завдань; методичні рекомендації до використання цього комплексу; електронні банки тестів; посилення на додаткові інформаційні ресурси з дисципліни в мережі Інтернет; додаткові навчальні матеріали (підручники, посібники, журнали тощо) [2, с. 52].

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Швидкий рівень розвитку ІКТ загострив питання використання КОНМК в освіті. Виникла необхідність оцінити роль цих засобів навчання в ІОС педагогічного ВНЗ та створити базу їх використання в навчальному процесі.

Представлені компоненти ІОС самі не розв'язують педагогічних завдань. Навчальна функція реалізується через педагогічний сценарій, за допомогою якого викладач вибудовує освітні траєкторії. Однак навіть загальний аналіз технічних можливостей із реалізації інформаційного обміну між об'єктами і суб'єктами навчального процесу показує, що дидактичний потенціал КОНМК пов'язаний з можливістю комунікаційної діяльності студента, що є найважливішою складовою навчання загальної фізики.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основу змісту електронного подання навчальних матеріалів склали ідеї, що розвивають, проблемно-модульне й особистісно зорієнтоване навчання направлене на формування пізнавальної самостійності та саморозвитку особистості студента.

Вибір принципу представлення навчального матеріалу був продиктований як змістом навчальних матеріалів, так і можливими способами роботи з КОНМК. Представлений матеріал придатний для всіх видів СРС – вивчення нових понять, законів, самоперевірки одержаних знань, розв'язання дослідницьких завдань.

Наявність мультимедійного комплексу самостійної роботи (КОНМК) у схемі СРС, наголошують Р. Гуревич, О. Коношевський, суттєво впливає і на компонент «навчальний матеріал», основним призначенням якого є інформаційне забезпечення навчальної діяльності. Використання комп'ютера в СРС привело до того, що частина теоретичного матеріалу, який вивчається, переноситься в навчальне середовище. Навчальний матеріал міститься в гіпертекстових, гіпермедійних інформаційних системах. Інформація має бути наочною та зручною для читання. Відеокліпи й анімаційні ролики, що входять у гіпермедійні інформаційні системи, мають містити теоретичний матеріал у невеликих за обсягом екранних фрагментах і мати можливість просування вглиб інформації [6, с. 162].

Структуризація матеріалів КОНМК виконана відповідно до трирівневого змісту. Більша кількість рівнів утруднює пошук необхідної інформації на основі змісту. У процесі проектування курсу закладено єдиний фрейм – зміст, який відображається на всіх сторінках КОНМК і полегшує навігацію.

Відповідно до представленої моделі (рис. 1) навчальний текст розбито на частини (статика, кінематика, динаміка, аналітична механіка), розділи і модулі, що мають відносно самостійне значення. Така основна структурна одиниця КОНМК, як модуль має забезпечувати активну й планомірну пізнавальну діяльність студента, направлену на розв'язання поставлених перед ним завдань.

Зі змістом модулів співвіднесені дидактичні засоби управління процесом пізнання, контролю і стимулювання пізнавальної діяльності. Наприкінці кожного з модулів пропонується перелік основних термінів і понять, забезпечений гіперпосиланнями, котрі адресують до відповідної позиції в тексті КОНМК, що дозволяє легко здійснювати самоперевірку засвоєння основних понять цього модуля, за необхідності повторювання відповідного навчального матеріалу.

КОНМК підтримує і пропонує різні види навчальної діяльності – від роботи з теоретичним матеріалом, самоперевірки теоретичних знань, до розв'язання практичних завдань, у тому числі з використанням комп'ютерного середовища Mathcad.

Ресурси КОНМК мають стати для студентів невід'ємною частиною навчальних матеріалів, що використовуються ними, – через посилання в лекціях, на практичних заняттях. Дуже ефективно використання КОНМК для закріплення і детальнішого та глибшого викладу теоретичного матеріалу.

Орієнтування конкретної навчальної діяльності визначається наочними знаннями, наявними у КОНМК. Загальній орієнтації навчальної діяльності студентів сприяють відомості з педагогічного моніторингу. КОНМК не нав'язує жорсткої структури і методики вивчення

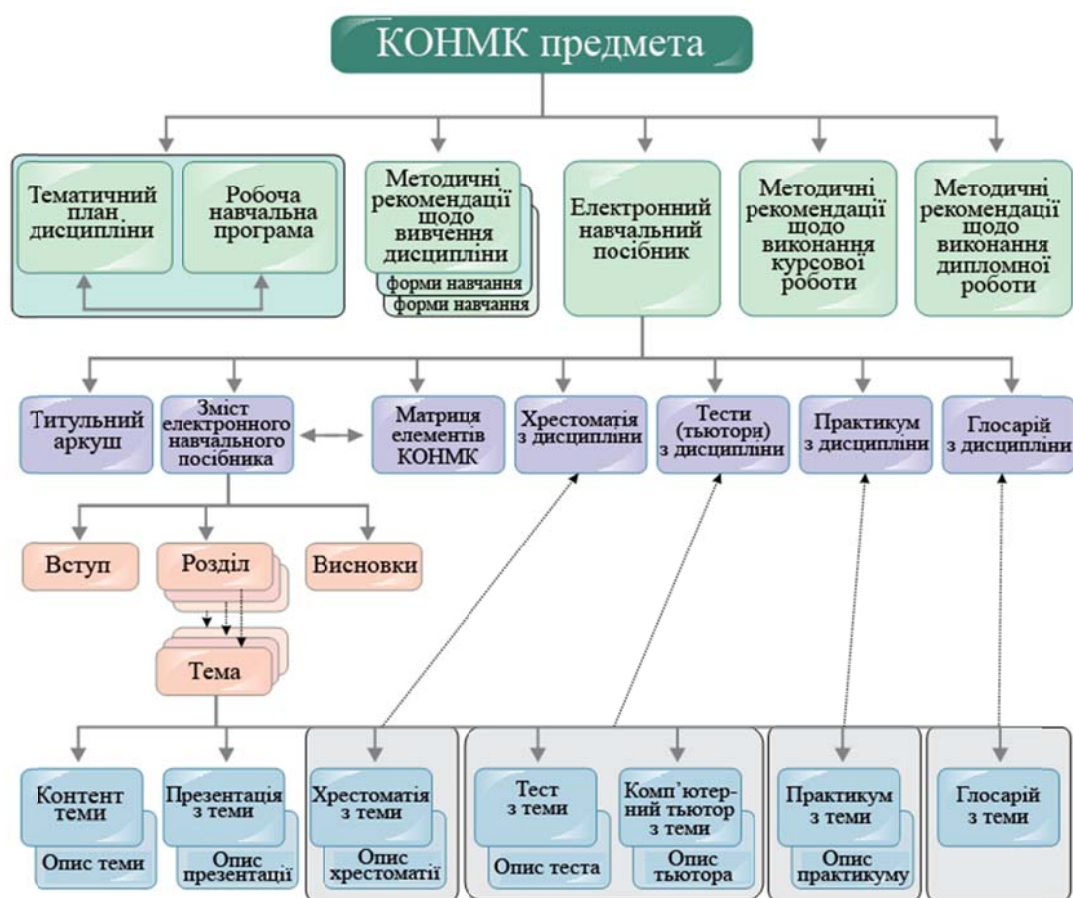


Рис. 1. Модель комп'ютерно орієнтованого навчально-методичного комплексу циклу дисциплін професійної та практичної підготовки

КОНМК може використовуватися перш за все як засіб навчальної діяльності. Він дозволяє реалізувати розгалужену структуру навчального матеріалу. Ця послідовність може змінюватися викладачем або студентом. У свою чергу педагогічні дії плануються викладачем залежно від вибраного ним режиму управління навчальною діяльністю студентів.

Для забезпечення дидактичних функцій КОНМК, до нього, як і до електронного посібника висуваються такі вимоги:

- основний матеріал КОНМК визначає необхідний обсяг знань, якими має оволодіти студент. У середині кожного розділу навчальний матеріал дається в суворій логічній послідовності. Поняття, що вводяться, і алгоритми передбачають наявність у студентів знань попереднього навчального матеріалу;

- основними структурними одиницями навчального матеріалу є взаємозв'язані базові фрагменти, які призначені для організації логічних уроків. Базові фрагменти складаються з системи елементарних фрагментів, кожний з яких відображає одну думку, гіпотезу, або алгоритм;

- текстові фрагменти можуть супроводжуватися аудіо- чи відеоінформацією для виділення смислових акцентів. Для подання різномірної або гіпертекстової інформації рекомендується використовувати багатовіконний інтерфейс;

- текст КОНМК має супроводжуватися багаточисельними перехресними посиланнями, котрі дозволяють скоротити час пошуку необхідного навчального матеріалу;

- у КОНМК може міститися додатковий навчальний матеріал, а також навчальний матеріал для поглибленого вивчення тем з дисципліни;

– найбільш важливі елементи КОНМК мають містити підказки або пояснення. Довідковий матеріал містить основні визначення, найбільш важливі дати історії розвитку фізики, таблиці для порівняння певних характеристик об'єктів тощо.

У КОНМК є два види тестів: поточного опитування і підсумкові з кожного розділу, що містять тести на конструювання відповідей.

Після вивчення кожної структурної одиниці навчального матеріалу в КОНМК міститься матеріал для узагальнення, що становить вивчений матеріал у коротшому (компактному) вигляді.

КОНМК має бути відкритим для його розвитку. Текст комплексу повинен мати можливість копіювання, виведення на друкування.

КОНМК дозволяє застосовувати ІКТ для підвищення ефективності навчального процесу, використовувати як традиційні, так і нові прийоми, методи та форми навчання.

Відповідно до принципу модульності КОНМК розділяється на певну кількість модулів. Кожний із них характеризується однотипно: має зміст, цілі навчання, забезпечує дидактичний процес відповідно до цілей навчання, «улаштований» у технологічному відношенні, а також організаційно – «оснащений» необхідними формами навчання. І завершується вивченням кожного модуля, проведенням підсумкового (вихідного) контролю та коригування навчально-пізнавальної діяльності студентів.

З точки зору реалізації КОНМК є програмно-інформаційним компонентом системи освіти. Різні категорії студентів висувають різні вимоги до складу, обсягу і форми подання інформації в КОНМК. Проте, можна виділити три головні класи вимог до КОНМК: адекватність змісту, ефективність форми подання, економічна ефективність.

Адекватність змісту має на увазі: відповідність змісту КОНМК Державному освітньому стандарту; повноту представлення навчального матеріалу, достатню для освоєння дисципліни (розділу дисципліни); диверсифікацію навчання – підтримку різних форм навчання (очної та заочної, індивідуальної і колективної); підтримку різних видів занять (вивчення теоретичного навчального матеріалу, виконання практичних і лабораторних робіт); підтримку різних форм контролю знань (рубіжного, підсумкового, самоконтролю); облік регіональних потреб і використання новітніх досягнень науки та техніки.

Ефективність форми представлення інформації включає такі вимоги, як простота і зручність застосування, ергономічність, підтримка активності студента, забезпечення комунікації з викладачем і однокурсниками. Надійність КОНМК забезпечується захистом від руйнування, ремонтпридатністю.

Економічна ефективність навчальної системи багато в чому залежить від таких властивостей КОНМК, як тривалий термін експлуатації, можливість модернізації в процесі експлуатації, розумна конфігурація необхідних технічних і загальносистемних засобів.

Багато з перерахованих вимог суперечливі та важко сумісні, тому розробка КОНМК є складним завданням, що розв'язується колективом фахівців різного профілю.

КОНМК спираються на базу даних, сформовану на сервері Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, а також на матеріали навчальних і навчально-методичних посібників, присвячених навчанню загальної фізики з орієнтацією на обсяг вимог, що висуваються до навчальних планів і програм навчання відповідних дисциплін за фахом учитель фізики й інформатики.

Унаслідок багатофункціональності ІОС до визначення принципів його побудови й функціонування може бути декілька підходів. Один із них пов'язаний із організацією навчальної і наукової діяльності. Оскільки ІОС має навчальну цілеспрямованість, то для його успішного функціонування до матеріалів, що розміщуються в ньому, висуваються загальні педагогічні вимоги: науковості, доступності, наочності, врахування вікових та індивідуальних особливостей користувачів (як студентів, так і викладачів); єдності навчальної й наукової діяльності; зближення творчої СРС і науково-дослідної роботи викладача (принцип співтворчості). Інший підхід визначається професійно-педагогічною спрямованістю ІОС і його мобільністю. Треба передбачити, щоб матеріалами ІОС педагогічного університету

могли користуватися не лише студенти і викладачі, а й учителі та інші працівники освіти.

Відзначені принципи покладено в основу розробки й функціонування КОНМК на базі INTRANET Інституту математики, фізики і технологічної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, покликано забезпечити інформаційне, організаційне й навчально-методичне обслуговування навчального процесу в умовах багаторівневої підготовки вчителя фізики й інформатики, фізики і математики. Розгляньмо деякі особливості побудови основних розділів, а також типові приклади застосування в навчальному процесі.

Характерні особливості створюваного ІОС: розподілена локально-регіональна структура, відкритість, інтерактивність ресурсів, індивідуально орієнтований і активно діяльнісний підходи до навчання, варіативність стратегії й тактики навчання, діагностичність цілей та аналіз результатів. Важливим компонентами ІОС мають стати КОНМК, котрі забезпечують діагностику, контроль і коригування знань, формування професійних компетентностей, які передбачені моделями фахівців та стандартами освіти. Особливого значення набуває навчально-методична підтримка ланцюжка «загальноосвітній навчальний заклад – педагогічний ВНЗ – загальноосвітній навчальний заклад».

Науково обґрунтована побудова ІОС, відбір і розробка навчальних матеріалів, оптимальне розміщення й інтеграція їх на локальному (інститут (факультет), ВНЗ) та регіональних рівнях може забезпечити ефективність комп'ютерно орієнтованих дидактичних систем, суттєво розвантажити внутрішні й зовнішні канали зв'язку та привести до значної економії матеріальних й інтелектуальних засобів.

Підготовка майбутніх учителів фізики за освітніми програмами, сформованих на основі них КОНМК, передбачає, що випускник буде: володіти професійним світоглядом, заснованим на розумінні змісту освіти як системи; розуміти сучасні тенденції, проблеми і напрями її розвитку; володіти основними поняттями, теоретичними і прикладними знаннями, необхідними для здійснення навчальної діяльності з органічним включенням в її структуру INTERNET-технологій.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Досвід апробації компонентів КОНМК дозволяє відзначити такі позитивні моменти: підвищується ефективність навчання; комп'ютерно орієнтовані засоби навчання виступають у ролі організаторів діяльності студентів; дидактична ефективність сприяє поглибленому творчому засвоєнню навчального матеріалу; інтенсифікація засвоєння лекційного матеріалу за рахунок якісного представлення інформації у вигляді карт, схем, анімаційних і відеороликів; посилення інтересу студентів до самостійного виконання завдань, підвищення рівня самонавчання в процесі проведення автоматизованого контролю знань, розширення можливості самопідготовки до заліків, екзаменів і самоконтролю студентів, об'єктивізація контролю знань; підвищується рівень самоорганізації студентів.

Дослідження показує, що стан і рівень розробленості КОНМК характеризується такими чинниками: неповнотою навчально-методичного забезпечення (як правило, є лише окремі компоненти комплексу з навчальних дисциплін); розрізненістю створення і використання компонентів, що створюють навчально-методичне забезпечення дисциплін; нецілісністю, навчання не відображається в КОНМК як єдність зв'язаних між собою елементів, навіть якщо склад якогось КОНМК відрізняється повнотою, що само собою є виключенням; у більшості випадків відсутність мережевого режиму роботи, а якщо такий є, то не в режимі клієнт-сервер; контролюючо-тестуюча частина представлена слабо без журналу обліку студентів і їх помилок. Розв'язання цих проблем є перспективами подальших розвідок у даному напрямі.

Література:

1. Будкевич Т. Використання інформаційних технологій як засобу підвищення ефективності традиційних форм навчання / Т. Будкевич // Рідна школа. – 2007. – № 10 (934). – С. 64-69.
2. Гордійчук Г. Б. Використання інформаційного освітнього середовища в навчальному процесі педагогічного вищого навчального закладу / Г. Б. Гордійчук // Освітнє середовище для підготовки майбутніх

педагогів засобами ІКТ : [монографія] / Р. С. Гуревич, Г. Б. Гордійчук, Л. Л. Коношевський, О. Л. Коношевський, О. В. Шестопалюк; за ред. проф. Р. С. Гуревича. – Вінниця : ФОП Рогальська І.О., 2011. – С. 46-97.

3. Григорчук Т. Комунікативні та інтерактивні компоненти електронного підручника як чинники формування знань студентів / Т. Григорчук, А. Олійник // Вища освіта України. – 2005. – № 3. – С. 74-79.

4. Гуревич Р. Навчання в мережі за допомогою електронних навчальних курсів / Р. Гуревич, М. Кадемія // Професійно-технічна освіта. – 2007. – № 4. – С. 24-26.

5. Гуревич Р. С. Навіщо електронні підручники в навчальному процесі? / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2006. – № 1. – С. 11-19.

6. Гуревич Р. С. Самостійна робота майбутніх учителів математики: використання засобів мультимедіа / Р. С. Гуревич, О. Л. Коношевський; за ред. проф. Р. С. Гуревича [монографія]. – Вінниця : ТОВ «Планер», 2010. – 232 с.

7. Жалдак М. І. Комп'ютерно-орієнтовані засоби навчання математики, фізики, інформатики: посібник для вчителів / М. І. Жалдак, В. В. Лапінський, М. І. Шут. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. – 182 с.

8. Заболотный В. Ф. Мультимедийный учебно-методический комплекс в системе средств формирования компетентностей учителя физики / В. Ф. Заболотный, Н. А. Мыслицкая // Физика в системе современного образования (ФССО-07): Материалы девятой международной конференции, Санкт-Петербург. – Т. 2. – СПб. : Изд-во РГПУ им. Герцена, 2007. – С. 252-254.

9. Ковтонюк М. М. Сучасний навчально-методичний комплекс: можливості, проблеми, перспективи / М. М. Ковтонюк // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. пр. – Київ-Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2010. – С. 310-319.

10. Коношевський Л. Л. Розробка і використання мультимедійних комплексів для самостійної роботи студентів у педагогічних ВНЗ / Л. Л. Коношевський, О. Л. Коношевський // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. пр. – Вип. 14. – Київ-Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2007. – С. 309-315.

11. Ничкало Н. Г. Сучасні світові тенденції, українські реалії та перспективи наукового забезпечення якісної освіти / Н. Г. Ничкало // Якісна освіта в багатоетичному суспільстві: Матеріали регіонального семінару. – К. : Сфера, 2004. – С. 35-45.

12. Нісімчук А. С. Сучасні педагогічні технології : навчальний посібник / А. С. Нісімчук, О. С. Падалка, О. Т. Шпак. – К. : Просвіта, 2000. – 368 с.

У статті висвітлено питання використання комп'ютерно орієнтованого навчально-методичного комплексу циклу дисциплін професійної та практичної підготовки в навчальному процесі. Дано оцінку ролі цих засобів навчання в інформаційному освітньому середовищі педагогічного ВНЗ. Показано, що їх навчальна функція реалізується через педагогічний сценарій, за допомогою якого викладач вибудовує освітні траєкторії, і що дидактичний потенціал комп'ютерно орієнтованого навчально-методичного комплексу пов'язано з можливістю комунікаційної діяльності студента, що є найважливішою складовою навчання загальної фізики.

Ключові слова: навчальний процес, інформаційно-комунікаційні технології, комп'ютерно орієнтований навчально-методичний комплекс, комп'ютерно орієнтований навчально-методичний комплекс циклу дисциплін професійної та практичної підготовки, інформаційне освітнє середовище.

В статье высветлен вопрос использования компьютерноориентированного учебно-методического комплекса цикла дисциплин профессиональной и практической подготовки в учебном процессе. Определена роль этих средств обучения в информационном образовательной среде педагогического вуза. Показано, что их учебная функция реализуется посредством педагогического сценария, с помощью которого преподаватель выстраивает образовательные траектории, и что дидактический потенциал компьютерно ориентированного учебно-методического комплекса связан с возможностью коммуникационной деятельности студента, что является важнейшей составляющей обучения общей физике.

Ключевые слова: учебный процесс, информационно-коммуникационные технологии, компьютерно-ориентированный учебно-методический комплекс, компьютерно ориентированный учебно-методический комплекс цикла дисциплин профессиональной и практической подготовки, информационная образовательная среда.

In the article the question of drawing on the computer oriented education-methodic complex of cycle of disciplines of professional and practical preparation is reflected in an educational process. The estimation of role of these facilities of studies is given in the informative educational environment of pedagogical institution of higher learning. It is shown that them an educational function will be realized through a pedagogical scenario by means of that a teacher lines up educational trajectories, and that didactics potential of the computer oriented education-methodic complex is related to possibility of communication activity of student that is the major constituent of studies of general physics.

Keywords: educational process, of informatively-communication technologies, a education-methodic complex is computer oriented, the education-methodic complex of cycle of disciplines of professional and practical preparation, informative educational environment, is computer oriented